

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE

Buletin **INFORMATIV**

Anul XXI • nr. 8 (243) • August • 2012

Buletin **INFORMATIV**

Anul XXI • nr. 8 (243) • August • 2012

**MINISTERUL CULTURII
ȘI PATRIMONIULUI NAȚIONAL**
**CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA
ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE**

013701 București • Piața Presei Libere nr. 1 • corp B 1

• etaj V / VI • telefon/fax 317 89 70

www.centrul-cultura-traditionala.ro

e-mail: contact@centrul-cultura-traditionala.ro

Director: Ciprian OGRĂZEANU

Redactor coordonator: **Oana Gabriela PETRICĂ** - director adjunct

Colectiv redacțional:

Mihaela CIORCILĂ (secretar de redacție) • **Dănuț DUMITRAȘCU**

Elena GAVRILUȚIU • **Mirela MIHĂILĂ**

Difuzare: **Mariana COMAN**

Coperta I - **Maria CRIȘAN** (Uzdin, Republica Serbia) -
Covăcița din vis - CNCPCT, Salonul Internațional
de Artă Naivă, București, 2011

Coperta IV - **Nermin HOGEA (Constanța)** - **Cotidian** -
CNCPCT, Salonul Internațional de Artă Naivă,
București, 2011

Fotografiile de Dănuț Dumitrașcu

ISSN 1224 - 6921

Tehnoredactare: **Anca Cristina VERGULESCU**

Ana BOȚA (Aiud, jud. Alba) - **Tabăra Dunărica** -
Zimnicea, jud. Teleorman, iunie 2012

Fotografie de Dănuț Dumitrașcu

Mulțumim tuturor colaboratorilor
și așteptăm în continuare informații și articole de specialitate
pentru *Buletinul Informativ*.

Cuprins

Proiecte culturale CNCPCT

Tabăra de artă naivă, ediția a II-a, Zimnicea, 20122
(Mirela MIHĂILĂ)

Cercetare aplicată

Probleme actuale ale cercetării culturii populare7
(Dr. Iuliana BĂNCESCU)

Sărbători și obiceiuri

Hora de la Rusca, o tradiție veche de peste 200 de ani.....10
(Gabriela NEGRU)

Poruncile, o tradiție pastorală păstrată încă la Jina11
(Maria SPĂTARIU)

Ecouri

Festivalul Internațional de Muzică Bizantină.....14
(Sorin-Dănuț RADU)

Agenda august 201219

Semnal.....33

Aniversări

Saveta Bogdan, la aniversarea a 50 de ani de activitate artistică.....35
(Ștefan CĂRĂPĂNCEANU)

In memoriam

Dumitru Șchiopu.....38
(Prof. Elena STOICA)

Programe culturale CNCPCT

Tabăra de artă naivă, ediția a II-a, Zimnicea, 2012

Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, în parteneriat cu Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Teleorman și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman, a organizat în acest an cea de-a II-a ediție a Taberei de artă naivă. Proiectul face parte din Programul „Revigorarea meșteșugurilor tradiționale și promovarea creativității artistice”, cuprins în lista programelor minimale ale instituției.

Locația a fost, și de data aceasta, Centrul de Agreement „Dunărica”, aflat în administrarea DJST Teleorman, perioada aleasă fiind 17-24 iunie 2012.

Cei 17 artiști naivi participanți au fost: Salomia Andronic (Răcăciuni, Bacău), Ana Boța (Aiud, Alba), Robert Ciobanu (București), Valentin Crucianu (București), Viorica Farkas (Reșița, Caraș-Severin), Maria Goșoiu (Constanța), Doina Marița Hlinka (Reșița, Caraș-Severin), Gustav Ioan Hlinka (Reșița, Caraș-Severin), Nermin Hogeia Susam (Constanța), Ioan Măric (Bacău), Denisa Mihăilă (Timișoara, Timiș), Dumitru Ștefănescu (Brăila), Elena Zbanț (Iași) [pictură], respectiv Gheorghe Durac (Iași), Radu Gheorghe (Galați), Costel Iftinchi (Iași) și George Molin (Ticvanu Mare, Caraș-Severin) [sculptură].

Final de ediție la Tabăra de artă naivă, Zimnicea, iunie 2012

Acestora li s-a adăugat artiștii teleormăneni Elena Milcu și Costel Lupu, acesta din urmă însoțit de cinci eleve din Alexandria care își cultivă abilitățile artistice în cadrul cercului coordonat de profesorul Lupu.

Programul taberei a fost axat în principal pe activitatea de creație, perioada destul de scurtă impunând un ritm constant și susținut. Lucrările realizate au abordat subiecte originale, cele mai multe inspirate din atmosfera taberei.

Fiecare căsuță a primit, pe lângă destinația de spațiu de cazare, și pe aceea de atelier, fiind însuflețită pentru câteva zile de semnele unei activități artistice febrile. Și asta chiar din prima seară, când, abia sosiți în tabără, unii dintre artiști au și început să schițeze pe pânză primele contururi ale unei viitoare lucrări.

Deoarece Regulamentul taberei prevedea ca tehnica de lucru, dimensiunea lucrărilor și tematica să fie la libera alegere a artiștilor participanți, acestea au fost diferite. Suportul a fost în general pânza, dar și sticla, PFL, carton sau hârtie (cazul elevelor teleormănenice) și, desigur, lemnul folosit de sculptorii naivi. Dar cum inspirația nu poate fi cenzurată, s-a pictat și pe farfurii sau... pe un rezervor de apă din tablă. Pe acesta

Chipul întruchipat de artiștii ieșeni Costel Iftinchi și Gheorghe Durac

Bădița Măric l-a transformat într-o operă de artă, iar noi i-am găsit și o altă destinație în cadrul expoziției de la final, și anume aceea de suport pentru toiagele cioplite de domnul Durac. Nici acestea nu erau „în plan”, dar cum plimbările în natură furnizează de multe ori material de lucru, niște simple bețe au căpătat o înfățișare nouă, fiind înnobilate cu motive geometrice și antropomorfe.

Și dacă tot vorbim de creații originale, închipuite ah-hoc, pe suporturi găsite la fața locului, nu putem să nu amintim despre contribuțiile care au rămas să împodobească tabăra. Pe pereții a șase căsuțe au fost pictate flori, conform denumirilor pe care le au căsuțele: Crinul, Laleaua, Macul, Nufărul, Bujorul și Margareta. Sugestive, în culori vii, picturile au rămas ca marcă pentru spațiile care i-au găzduit pe artiști. Și, deoarece sculptorii nu puteau să nu lase și ei un semn al trecerii lor prin tabără, a fost descoperit și un copac uscat, care a căpătat un nou chip, antropomorf. Amprenta artistică a aparținut de această dată sculptorilor ieșeni Costel Iftinchi și Gheorghe Durac.

Ca și în urmă cu doi ani, la prima ediție, s-a proiectat și realizarea unei „opere colective”; și de data aceasta, s-a căutat printre

lucrurile rămase în aparență fără vreo utilitate și a fost descoperită încă o... ușă. Caroiată și pregătită pentru a fi decorată, ușa a fost și de data aceasta una dintre „probele obligatorii”, fiecare pictor luând în stăpânire spațiul alocat (prin tragere la sorți) care a fost transformat într-un mic tablou. O paletă cromatică de vară - culori calde, multă viață și imaginație au fost transpuse pe un suport dedicat inițial altor scopuri. Și pentru că fiecare ușă trebuie să aibă și o clanță, domnul Durac a metamorfozat o altă bucată de lemn într-un obiect cu această destinație.

Artiștii prezenți în tabără au fost vizitați și au stat de vorbă cu reprezentanții celor două instituții teleormănene partenere în acest proiect, domnul director Constantin Berechet (DJST Teleorman) și domnul director Timotei Stuparu (CJCPCT Teleorman). Acesta din urmă, interesat de fenomenul artei naive, a stat îndelung de vorbă cu fiecare artist în parte.

De asemenea, nu au lipsit nici vizitele mass-mediei locale, reprezentanți ai televiziunii, ai posturilor de radio și ai presei scrise din Zimnicea și Alexandria fiind prezenți în tabără, unde au realizat interviuri cu actorii principali ai evenimentului.

Ca activități conexe pe parcursul derulării proiectului, putem menționa vizita în orașul bulgar Svishtov și pe cea de la Alexandria, unde am

„Opera colectivă” - UȘA

**Vernisajul expoziției „Tabăra de Artă Naivă“ de la Zimnicea
- 24 iunie 2012**

fost primiți primiți la sediul CJCPCT Teleorman și am vizitat Catedrala Episcopală „Sfântul Alexandru“, celebră pentru pictura murală și catapeteasma (în stil neogotic, înaltă de 10 metri) executate de echipa de pictori Constantin Artachino, Constantin Pascali și Ștefan Luchian, în anul 1898. Catedrala este, totodată, și necropolă domnească, aici fiind înhumat domnitorul Țării Românești Alexandru Dimitrie Ghica.

Finalul proiectului de anul acesta a fost marcat prin vernisarea expoziției cu lucrările realizate în tabără, eveniment care a avut loc în data de 24 iunie a.c., data închiderii taberei. Alături de artiștii naivi și de organizatori, s-au aflat, și de această dată, reprezentanți ai mass-mediei locale, interesați de tot ceea ce s-a realizat în tabără, după ce făcuseră cunoștință cu artiștii și cu lucrările lor aflate în diverse stadii de execuție în zilele precedente. Artiștilor li s-au înmănat diplome, fiind încurajați să își continue activitatea în acest domeniu și asigurați de sprijinul pe care îl primesc și îl vor primi din partea celor trei instituții implicate în acest proiect, care tinde să capete un loc tot mai important printre manifestările de gen de la noi din țară.

Mirela MIHĂILĂ
Documentarist, CNCPCT
Fotografii de Marian Coporan

Cercetare aplicată

Probleme actuale ale cercetării culturii populare

Începând cu acest număr, ne propunem să vorbim la modul practic despre cercetarea de teren a culturii populare, așa cum se prezintă ea în zilele noastre, spre a oferi un minim îndrumar metodologic celor doritori să cerceteze cultura populară actuală, neavând o specializare în domeniu. Ne referim la profesorii din sate, referenți, iubitorii de folclor care cercetează din pasiune obiceiurile din localitățile lor.

De la început trebuie să remarcăm oferta deosebită pe care cultura populară contemporană o prezintă pentru cercetătorii săi, care au posibilitatea să mai vadă enclave tradiționale autentice, dar și trecerea comunităților românești către urbanizare, tehnicizare și renunțarea la tiparele de viață tradiționale, în favoarea locuirii în comunități moderne, tehnicizate. Un cuvânt de spus îl are posibilitatea de rapidă circulație a informației și a persoanelor, care oferă acces la modele culturale diverse și posibilități multiple de cunoaștere a unor persoane, locuri, informații, precum și de petrecere a timpului liber, de relaxare, socializare, participare la actul cultural sau chiar muncă. Toate acestea, în detrimentul vieții patriarhale de altădată, al conservării valorilor tradiționale, al practicilor tradiționale, dar cu receptivitate pentru o societate tot mai deschisă, cu valori din ce în ce mai universale, în care este implicată tot mai mult tehnica, iar viața spirituală și cultura își găsesc loc tot mai greu.

Cultura populară contemporană oferă cercetătorului mai multe piste de cercetare și de interpretare, dat fiind caracterul său complex, de coexistență a obiceiurilor vîi cu cele aflate în stare de conservare ca spectacol sau obiect de muzeu și cu cele conservate doar de memoria pasivă sau dispărută a comunității.

Astfel, avem obiceiuri conservate și performate in situ, în enclave culturale, fie parțial, fie în integritatea ritualului. De asemenea, există, în prezent, obiceiuri conservate sub formă de spectacol sau în muzee, parțial sau total, și performate în medii culturale de obicei diferite de cel original. În cultura populară actuală se regăsesc încă destul de multe obiceiuri conservate de memoria pasivă a comunității, semn al faptului că, până prin anii '50, în comunitățile românești se performau multe dintre obiceiuri, viața spirituală fiind mai bogată în elemente tradiționale, iar actualele tradiții, pe care comunitatea le receptează, în prezent, doar ca fapte culturale (și, eventual, spectaculare), constituiau un modus vivendi. În fine, există o categorie de obiceiuri dispărute, despre care avem, în comunitățile contemporane, doar amintiri ale numelui sau ale unor mici secvențe din ritual, ori menționări livești.

Această situație de teren îi obligă pe cercetătorii din zilele noastre să acorde o atenție deosebită, pe de-o parte, conservării obiceiurilor vîi, iar, pe de altă parte, protejării tezaurilor umane vîi și reconstituirii (măcar verbale) a obiceiurilor trecute, pe baza mărturiilor acestor oameni. În ceea ce privește obiceiurile vîi, este deosebit de importantă înregistrarea acestora în integralitatea ritualului. Înșiși performerii caută să adapteze obiceiul noului context, suprimând părți ale ritualului considerate anacronice, adaptând textul, încercând să redefinească locul și rolul obiceiului în prezent. De aceea, ei trebuie încurajați să continue practicarea obiceiului, găsindu-se uneori noi motivații (frumusețea obiceiului, valoarea de patrimoniu și caracterul de marcă identitară a acestuia, rolul lui în încheierea grupului de performerii, posibilitatea pe care o oferă de a participa la spectacole pe plan intern sau extern, oferind grupului posibilitatea de a-și reprezenta localitatea în fața altor comunități, rolul în îmbogățirea spirituală și afirmarea statutului social al performerilor etc.) și noi funcții ale acestuia în contextul actual; de fapt, o recontextualizare a obiceiului.

De asemenea, este important a se asigura transmiterea obiceiului, prin cooptarea tinerilor și a copiilor în performarea ritualului. Este bine ca autoritățile locale să se îngrijească, pe cât este cu putință, de asigurarea costumelor și a recuzitei grupurilor de performerii, deoarece acestea se

degradează în timp, prin transmiterea de la o generație la alta, sau performerii resimt nevoia de a aduce anumite schimbări în costum, pentru ca el să poată ține pasul cu gustul comunității actuale, fapt care contribuie la recontextualizarea obiceiului și la găsirea locului său în prezent. Nu în ultimul rând, este de dorit stimularea materială a performerilor sau prin invitarea lor la spectacole, festivaluri, emisiuni TV și radio, manifestări culturale ale comunității, discuții cu specialiștii, unde ei să se poată afirma. Importantă este și promovarea obiceiurilor, și a performerilor, prin cărți, Internet, televiziuni, pe suport digital sau la spectacole și festivaluri.

De asemenea, există, în comunitățile actuale, o multitudine de martori vizuali (fotografii, casete video) referitori la obiceiurile din trecut (în special nunți, dar și înmormântări, botezuri, sărbători calendaristice mai importante), care merită arhivați și conservați în arhivele patrimoniului local, ca mărturii referitoare la diferite stadii de evoluție a obiceiurilor.

Arhivele au un rol deosebit în teaurizarea valorilor patrimoniului local, acolo unde autoritățile se îngrijesc de apariția lor. De asemenea, în etapa actuală, sunt necesare culegeri de folclor, care pot nu numai să reliefeze situația actuală în domeniu, ci și să reconstituie, din mărturiile cunoscătorilor, obiceiuri din trecut. În acest sens, o atenție deosebită va manifesta cercetătorul culturii populare actuale pentru deținătorii de valori culturale tradiționale, unii dintre acești oameni fiind ultimii cunoscători ai anumitor obiceiuri, ritualuri, texte, cântece etc.

Pentru a duce la îndeplinire aceste scopuri, este necesară colaborarea dintre autoritățile locale (primărie, școală, biserică), precum și identificarea, din rândul membrilor comunității, a unor oameni talentați și cunoscători ai obiceiurilor acesteia, precum și a unor buni organizatori, care să asigure perpetuarea valorilor de patrimoniu în timp. Căci dacă trecerea timpului uzează și erodează valorile, acestea pot fi recuperate și reînnoite cu participarea oamenilor care mai păstrează dragoste pentru cultura și spiritualitatea localității lor și care vor ști să conserve și să afirme aceste valori în societatea globalizată a zilelor noastre.

Dr. Iuliana BĂNCESCU
Cercetător științific II, CNCPCT

Sărbători și obiceiuri

Hora de la Rusca, o tradiție veche de peste 200 de ani

Hora de la Rusca își are rădăcinile în urmă cu peste două sute de ani, într-o întâmplare ce s-a transformat în obicei. „Când în acest sat erau numai 70 de familii, acestea, împreună cu locuitorii satelor Porcești, astăzi numit Turnu Roșu, Sebeșu de Jos și Racovița cu care se mărginesc, toți munceau pe moșia Grofului Brukenthal care avea castelul în comuna Avrig. Într-un an, fiind a doua zi de Rosale, logofeții Grofului anunțând locuitorii din Sebeșu de Jos să iasă la muncă, aceștia refuză, în loc să iasă la muncă, femei, bărbați, bătrâni și copii, ies la capătul satului dinspre munte, unde se găsește o livadă frumoasă între râu și pădure, încinge o horă mare și în prezența Logofeților cântă”. [Informațiile au fost preluate dintr-un manuscris semnat de Roman Victor, în 20 decembrie 1967.] Acesta se găsește în posesia unui localnic din Sebeșu de Jos și a fost studiat cu prilejul Sărbătorii *Hora de la Rusca*, din 14 iunie 2009.

Dansul încins de localnici nu a fost unul simplu, ci, pentru ca jocul lor să nu se sfârșească repede, sătenii au făcut o horă înnodată, în cadrul căreia lanțul de dansatori a creat mai multe noduri. Jocul era condus de un vătaf care înnoda hora

cea mare de multe ori și tot numai un bun conducător putea să desfacă aceste noduri, fără să rupă șirul de brațe.

Se pare că prima horă înnodată s-a ținut pe locul cunoscut astăzi drept platoul de la Rusca, acolo unde are loc în prezent obiceiul *Hora de la Rusca*.

Hora înnodată de la Rusca a fost transformată într-un eveniment de suflet al sebeșenilor, așa că, an de an, în prima zi de Rusalii, fiii satului se întorc acasă să vadă încă o dată hora înnodată. În prezent, evenimentul reunește și ansambluri invitate din localități precum Păuca, Tălmăciu, Agnita, Avrig, Tălmăcel și Tălmăciu. Manifestarea începe după încheierea slujbei religioase, când tineri și vârstnici se strâng în mijlocul satului pentru a urmări scurtele momente artistice oferite de ansamblul-gazdă - format din elevi ai școlii din localitate - și de invitați.

La finalul reprezentațiilor, cu mic cu mare, lumea urcă spre Dealul Rusca, acolo unde spectacolul se deschide cu vestita horă înnodată, dansată de tinerii sebeșeni. Urmează apoi momentele artistice susținute de ansamblurile invitate. Prin transformarea *Horei de la Rusca* într-un eveniment cu caracter de festival se constată, din păcate, intruziunea mai multor elemente ce nu țin de civilizația tradițională. Pe platoul Rusca, se întind, de asemenea, tarabe ale comercianților ce pun în vânzare mâncare (mici și grătar), băutură, precum și diferite obiecte, de la haine, la jucării.

În 2012, *Hora de la Rusca* a avut loc în ziua de 3 iunie și a urmat tipicul cunoscut din anii anteriori. Pe platoul Rusca au evoluat ansamblurile din Turnu Roșu și Sebeșu de Jos, Ansamblul „Purtata Avrigului”, Grupul de fete „Zăluța” din Bradu și interpreta de muzică populară Mariana Anghel, alături de opt dintre elevii săi.

Text și fotografie de **Gabriela NEGRU**

Referent de specialitate, CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu

Poruncile, o tradiție pastorală păstrată încă la Jina

Obiceiul poruncilor

Ce sunt „poruncile” sau ce este obiceiul „poruncilor” de la Jina? „Este momentul când oamenii obișnuiesc să se adune în fața Primăriei din Jina și așteaptă să vină primarul care îi anunță noutățile din sat, proiectele pentru următoarea săptămână, taxele ce trebuiesc plătite... și altele.” [Studiu privind relații-

le tradiționale, culturale și spiritualitatea profundă, existentă între repaosurile activității de bază pastorale și marile sărbători religioase la românii din arealul rural montan, coordonator Gheorghe Săvoiu, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2010] Așa se face că la „porunci” se dau detalii și despre dările ce trebuie plătite, și despre pășunat, și despre viața școlară, și despre cine ce vinde sau ce cumpără ș.a.m.d. Poruncile se dădeau și se dau în zi de sărbătoare, după ieșirea de la biserică, pentru că atunci sunt jinarii acasă; de luna sau chiar de duminică seara, lumea urcă iar la colibe, în vârful de munte, alături de turme.

La Jina, viața comunității s-a învățit și se învârtă în jurul „poruncilor”, iar elocvent în acest sens este faptul că și coborâțul turmelor se făcea tot după cuvântul din „porunci”: „Între 15 mai și 1 octombrie, pășunatul e oprit în hotarul de jos și turmele urcă spre hotarul de sus, unde pot rămâne până în 15 iunie, când urcă din nou, până pe pajiștile alpine. Mai demult, toate intrările erau închise cu vranițe. În august, după Sfânta Marie, turmele pornesc înapoi. Se opresc la hotarul de sus, unde rămân preț de o lună, apoi se slobozește hotarul de jos și ciobanii coboară în sat, cu turmele, copiii, femeile și toată averea lor, într-o singură zi, stabilită de primar și anunțată public, la citirea poruncilor”, arată cineastul Dumitru Budrală, în al său film „Ultimii păstori”.

[<http://www.tribuna.ro/stiri/eveniment/poruncile-de-la-jina-sau-publicitate-in-lumea-satului-68796.html>]

Cartea cu porunci

La fel de importantă ca orice document oficial este cartea cu porunci în care, săptămână de săptămână, primarul scrie cu mâna ce are de comunicat oamenilor. La Jina, cea mai veche carte de porunci, păstrată până în prezent, provine de la începutul secolului trecut și este de fapt un caiet de format mare în care se înscriu poruncile duminicale.

Cum arată poruncile? Să luăm câteva exemple din perioada comunistă: „15.05.1984. * Toți cetățenii să predea întâi mieii la Fondul de Stat, apoi să vină la Consiliu pentru bilete, apoi să vândă la Gostat. * Joi se achiziționează găini”, „10.06.1984. Cetățenii care au copii ce au terminat clasa a VIII-a și vor să-și înscrie la liceu să se adreseze la Cooperație până în data de 25 iunie. Pentru școlile profesionale se vor aduce dosarele până la 1 septembrie”, „3.01.1988. Stimăți cetățeni, pentru început de an vă urez tuturor un nou an fericit; să avem mai multe împliniri, realizări, sănătate la toată lumea. * Cetățenii ce au copii de la 0-3 ani și nu și-au ridicat punga de la Pomul de Iarnă, mâine să treacă pe la Grădinița nr. 1 - în centru, să o ridice”.

Porunci există și în anii ce au urmat Revoluției din 1989, doar că limbajul e adaptat vremurilor noastre: „02.05.2005. * Am stabilit în adunările precedente că Hotarul de Jos se va opri luni, 09.05.05. În această dată se vor încasa și taxele pentru pășunatul de la Praveț”, „23.07.2006. Ca în fiecare an, și de această dată, în ultima duminică din luna iulie va avea loc Festivalul «Sus pe Muntele din Jina». Și în acest an vor participa personalități importante din județul nostru și din țară. Printre formațiile tradiționale participante vom avea și Ansamblul «Junii Sibiului», cu soliștii lor și Nineta Popa. * Ne bucură faptul că s-a gândit cineva să iasă cu balmeș, bulz și tocăniță la ceain. Ar fi bine dacă ar fi cât mai mulți”, „12.04.2009. În primul rând țin să vă doresc tuturor celor care poartă nume de flori multă sănătate, fericire și tot ce-și dorește fiecare, toate însoțite de un călduros La mulți ani!”, „19.12.2010 * O veste bună: se pare că s-au alcătuit și Junii. Foarte bine! Este un obicei din moși-strămoși în comuna noastră și ar fi mare păcat să se piardă * Cu această ocazie fac un apel către toți cetățenii, oamenii noștri, să îi primească cu colinda. * Din partea Consiliului Local și a Primăriei vom avea în vedere să-i sprijinim cum putem, să fie bine pentru toată lumea”.

Legea „poruncilor” era odinioară răspândită în mai toate comunitățile pastorale din Munții Cindrelului și ai Sebeșului, astăzi însă se pare că singura localitate care o mai păstrează este Jina. În celelalte sate se mai rostesc poruncile duminicale doar cu prilejul unor manifestări cu specific tradițional.

Text și fotografie de **Maria SPĂTARIU**
CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu

Ecouri

Festivalul Internațional de Muzică Bizantină, ediția a II-a, Pitești, 6-7 iunie 2012

În zilele de marți și miercuri (6 și 7 iunie 2012) am avut parte de seri cu adevărat duhovnicești. Pe scena Casei de Cultură a Sindicatelor a avut loc a doua ediție a Festivalului Internațional de Muzică Bizantină. Evenimentul a fost organizat de către Protoieria Pitești, prin Biroul de Catehizare a Tineretului, Filarmonica din Pitești și Editura Filos, aflându-se sub binecuvântarea Înalt Preasfințitului Calinic, Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului.

Muzica psaltică este în asemenea fel „construită” pentru a te purta în alt spațiu, loc nimerit și așezat pentru a scăpa de *nevoile lumești*... pline de zgomote de orice fel, fie că provin de pe stradă, din televizor sau calculator...

Evenimentul a avut ca scop prezentarea frumuseții muzicii bizantine, interpretată la cel mai înalt nivel.

Parteneri oficiali au fost: Trustul Trinitas, Consiliul Județean Argeș, prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, Asociația Așezămintelor Sfântului Mucenic Mina (din Constanța), Editura Predania (București), dar și mass-media argeșeană. Prezentatorul acestei ediții - piteștean de origine -, a fost actorul Silviu Man.

O precizare, mai degrabă o rugămintă pentru organizatorii viitoarelor ediții: muzica bizantină, prezentă în serviciul liturgic din bisericile ortodoxe, nu este potrivită - acustic vorbind - sălii Casei Sindicatelor. Poate va fi găsit un alt locaș de cultură (sau cult) pentru a pune în valoare acest simbol viu al strălucirii teofanice.

Muzica bizantină, cunoscută și sub numele de *psaltică* (gr. *psaltiki*), alături de arta iconografică rămân singurele moșteniri ale spiritului bizantin „căzut” odată prin cucerirea otomană din secolul al XV-lea. Este o muzică exclusiv omofonă și melodică, excluzând armonia sau cântarea pe mai multe voci.

Originea sa o putem găsi chiar la primii creștini din timpul Mântuitorului: Evanghelistul Matei amintește de Cina cea de Taină, când s-au *cântat laude* (Matei, 26, 30), dar mai ales la Sfântul Ignatie Purtătorul de Dumnezeu († 107), căruia i s-au arătat în vedenie cetele îngerești, lăudând Sfânta Treime în cântare antifonică. Iar Sfântul Efreem Sirul († 373/379), supranumit și *alăuta Duhului Sfânt*, ne-a lăsat aproape o mie de laude și imnuri. În biserică, conform tradiției, au fost alcătuite grupuri de cântăreți - numiți și *psalți* -, conduse de un *protopsalt*, echivalentul *solistului* din grupurile corale.

În discursul său, prezentatorul a subliniat de ce a fost ales Piteștiul pentru astfel de evenimente:

„Activitatea muzicală din școlile și bisericile piteștene, la care se adaugă și existența unui grup de persoane de origine germană, venite din Transilvania, a creat un climat favorabil apariției Societății Corale *Liedertafel* din Pitești, la anul 1866, formată din creștini catolici și ortodocși, iubitori de muzică corală, germani și români. În anul 1884 diaconul Teodor Băjenaru înființa Corala Bisericii *Sfântul Gheorghe* din Pitești. În anul 1904 se fondează Societatea Muzicală *Dorul*, care mai târziu se va numi *Dorul Carpaților*, iar mai apoi *Armonia*. În anul 1908 ia ființă Societatea Corală *Farmecul*, iar în anul 1910 Societatea Corală *Doina Carpaților*. La 11 ianuarie 1912 ia ființă Societatea *Părintele Macarie*, a cântăreților bisericești din județul Argeș (dispărută odată cu venirea războiului - n.n.), care avea drept scop *uniformizarea cântărilor Sfintei noastre Biserici Ortodoxe Române*”.

În prima seară, grupurile psaltice invitate la acest moment au fost, în ordine: Grupul Psaltic *Ghelasie Basarabeanu* - Pitești, Grupul de maici *Sfântul Grigorie Decapolitul* - Vâlcea; și Grupul *Nectarie Protopsaltul* - București.

Grupul de psalți **Ghelasie Basarabeanu**, condus de diacon Robert Sorescu, a luat ființă în acest an, întru cinstirea arhimandritului de scaun al Episcopiei Argeșului și Muscelului – Ghelasie Basarabeanu (cca. 1790 – 1855), compozitor, protopsalt și mare iubitor de psaltichie.

Cu prilejul aducerii moaștelor Sfântului Calinic de la Cernica și ale Sf. Mucenite Filoteea de la Curtea de Argeș la Mănăstirea Trivale din Pitești, 5 mai 2012, Grupul psaltic *Ghelasie Basarabeanu* a dat răspunsurile din timpul Slujbei Vecerniei.

Printr-un studiu aprofundat, promovarea și participarea la multe evenimente religioase și culturale, grupul psaltic își dorește să facă cât mai cunoscută muzica bizantină, să o aducă în rândul ortodocșilor creștini și nu numai, la statutul său de adevărata emblemă a artei bizantine.

Grupul Psaltic *Sfântul Grigorie Decapolitul* a fost, poate, cel mai tânăr grup prezent, având în componența sa maici din cadrul Mănăstirii Bistrița din Arhiepiscopia Râmnicului (cu hramul Adormirea Maicii Domnului), unde se păstrează moaștele Sfântului Cuvios Grigorie Decapolitul († 842).

Din inițiativa maicii starețe, stavrofora Mihaela Tamaș, maicile participante la cântarea de strană au început studierea muzicii psaltice, ca urmare a aprofundării tradiției spirituale bizantine. La dorința credincioșilor, a fost înregistrat primul CD în anul 2010, conținând cântările din cadrul Vecerniei și Liturgia de la Slujba Sfântului Cuvios Grigorie (20 noiembrie), ocrotitorul mănăstirii. De altfel, grupul mai înregistra, tot în 2010, un CD cu *Colinde și Cântări la Nașterea Domnului*.

Grupul *Nectarie Protopsaltul*, fondat de Valentin Gheorghe în anul 2001, este condus din 2008 de Sabin Preda, lector la Facultatea de Teologie din București.

Cântările pe care grupul le interpretează sunt scrise cu precădere de către psalți români din secolul al XIX-lea (Macarie Ieromonahul, Anton Pann, Dimitrie Suceveanu) și de tineri alcătuitori din zilele noastre (diaconul Constantin Cornel Coman). În ultimii ani, grupul se arată tot mai interesat de probleme mai subtile legate de interpretare - în principal de ritmică și metrică - și de rânduieii mai vechi de tipic. Grupul *Nectarie Protopsaltul* a participat la numeroase slujbe în biserici de mir și mănăstiri din întreaga țară și din Sfântul Munte.

În ultima seară a festivalului au încântat publicul Grupul *Ioan Zmeu Protopsaltul* - Curtea de Argeș și Grupul *Tronos* al Patriarhiei Române. Un moment deosebit a fost susținut de Joseph Shattahi (Syria, Damasc), psalt al Grupului Tronos. Invitatul special al acestui eveniment a fost *Maica Mariam Skorda* (Grecia), care a oferit un moment emoționant.

Grupul de psalți al Catedralei Arhiepiscopale a Argeșului și Muscelului este înființat din binecuvântarea IPS Calinic în anul 2005, cu dorința de a se reveni la tradițiile psaltice străbune și poartă numele de „Ioan Zmeu Protopsaltul”. Dirijor fondator al acestui grup este profesorul și diaconul Codruț Dumitru Scurtu.

Grupul de Psalți *Ioan Zmeu Protopsaltul* a participat la o serie de concerte din cadrul Festivalului Internațional de Muzică Corală „D. G. Kiriac”, începând cu anul 2006. Tot în 2006, participă alături de Corala „Orfeu” de la Curtea de Argeș, la Festivalul Menemeny din Tesalonic. Grupul de psalți, alcătuit din preoți, diaconi, profesori și elevi de la Seminarul Teologic Neagoe-Vodă Basarab, susține strana Catedralei Arhiepiscopale din Curtea de Argeș.

Tronos, grupul de psalți ai Patriarhiei Române este condus de diaconul Mihail Bucă-Buchet. Din perioada școlii de Cântăreți, care funcționa în cadrul Seminarului Teologic Ortodox din București, apare dragostea pentru muzica bizantină a protopsaltului, care strânge în jurul său colegi de clasă, dar și tineri din alte domenii, dornici să înțeleagă, să cânte și să transmită mesajul rugăciunilor prin intermediul muzicii.

Absolvind școala de Cântăreți, Mihai Bucă-Buchet este angajat la strana Catedralei Patriarhale în 1997. Acum încep încercările de închegare a unui grup sub conducerea sa, acesta numindu-se simplu „Grupul de psalți al Catedralei Patriarhale”, remarcându-se în înfrumusețarea slujbelor fastuoase de la Patriarhie sau de la alte biserici, cu ocazia hramurilor sau a altor manifestări, în concertele susținute în țară și în afară, dar și în imprimările realizate.

Din 2007, la sugestia Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, grupul primește numele de *Tronos*, denumire reflectată de titlul onorific de „loctiitor al Tronului Cezareii Capadociei”, pe care îl poartă Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, începând cu anul 1925.

O prezență ce merită toată considerația și atenția în majoritatea concertelor susținute de *Tronos* o reprezintă apariția în rândul grupului a unui membru provenit tocmai din Siria, *Joseph Shattahi*, în prezent acesta descoperind calea monahismului. Fost dirijor al unui grup de muzică bizantină deosebit de numeros și având un stil de interpretare specific spațiului oriental de proveniență, Joseph reușește să reunească spiritul muzicii bizantine de pretutindeni.

A încheiat rotund festivalul *Maica Mariam Skorda*, născută la Atena. De la vârsta de 6 ani a început să cânte și puțin mai târziu psalmodiază în

bisericile din Atena și Attiki și din alte regiuni ale Greciei, acolo unde a fost invitată. A studiat la Conservatorul de Muzică Bizantină și Europeană, obținând diploma de *ieropsalt*, diploma de muzică bizantină, de profesor de muzică (cu drept de predare), primind pentru toate calificativul de excepțional. Obține, de asemenea, în urma studiului aprofundat, diplomă de dirijor și diplomă pentru armonie. Este licențiată a Facultății de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității Aristotel din Tesalonica și a susținut concerte pe diferite scene din Europa, America, dar și la Ierusalim și în Iordania.

A scris și a editat CD-uri cu imnuri bizantine de Crăciun și pentru perioada Pentecostarului, pentru Săptămâna Patimilor, pentru Sfânta Liturghie, pentru Acatistul Maicii Domnului ș.a. Din anul 1993 a devenit stareța Mănăstirii Panaghia Makrimali (Adormirea Maicii Domnului) din insula Evia. Interpretă de mare maestrie a muzicii bizantine, ne arată că femeia se regăsește firesc în cântarea bisericească, atunci când există iubire și dăruire pentru Hristos.

În finalul festivalului, toate grupurile s-au reunit pe scenă, prilej cu care a fost oferită o prelucrare din folclor (după Anton Pann): *Mugur, mugurel*.

Organizatorii marchează astfel următoarea ediție unde, alături de prezența unor grupuri din străinătate, va participa și Grupul bucureștean *Anton Pann*. Am dori ca astfel de activități, care pun în valoare identitatea noastră spirituală și o parte importantă din lumina culturală a Bizanțului, să aibă o rezonanță mai mare în societatea actuală, în care astfel de preocupări sunt lăsate pe plan secund.

Sorin-Dănuț RADU,
CJCPCT Argeș

Agenda*

Alba

15 august – Pianu, Valea Lungă, Roșia Montană, Vințu de Jos,

19 august – Stremț

Fiii satului – sărbătoare etnofolclorică.

18-19 august – Horea

Targul național al lemnarilor din Munții Apuseni, ediția a XVII-a. Își dau întâlnire cei mai pricepuți lemniari, au loc concursuri ale acestora, iar meșterii populari își vor expune produsele.

24-26 august – Spring

Manifestări dedicate *Zilelor comunei*.

Arad

4-5 august – Moneasa

Parada Clătitelor- manifestare etnofolclorică.

12 august – Beliu

Praznicul de Pită Nouă din Pădurea Dumbrava, ediția a XXXIX-a.

17-19 august - Pecica

Praznicul de Pită nouă - manifestare etnofolclorică prin care se sărbătorește „pita nouă”, pâinea făcută din grâul recoltat în acest an.

18-19 august - Moneasa

Festivalul Concurs al Cântecului Popular din Țara Zărandului, ediția a XLIV-a.

18-19 august – Moneasa

Târgul Meșterilor Populari și Parada Portului Tradițional, ediția a X-a.

27-28 august - Șepreuș

Sărbătoare tradițională la Șepreuș.

*N.R. Informațiile de la această rubrică sunt furnizate de centrele județene pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale. Pentru confirmări, vă rugăm consultați organizatorii.

Argeș**5 august - Bârla**

Hora ca la Bârla – spectacol popular urmat de tradiționala horă a satului, ediția a VI-a.

9-16 august – Pitești, Mioveni, Topoloveni, Câmpulung-Muscel, Curtea de Argeș

Festivalul Internațional de Folclor *Carpați* – 2012 - ediția a XXIX-a.

10 august-2 septembrie – Pitești și localități din județ

● **Sărbătorile Argeșului și Muscelului**, ediția a VI-a. Dintre manifestări fac parte:

- parada cântecului, dansului și portului popular argeșean și muscelian
- Concursul *Cea mai frumoasă argeșeancă și cel mai frumos argeșean purtători ai costumelor populare de sărbătoare*
- parada cântecului, dansului și portului popular
- spectacole muzical-coregrafice cu participarea ansamblurilor din județ
- festivitatea de premiere la concursurile organizate în județul Argeș, în 2012.

Bacău**15 august – Oituz**

Memoria Oituzului – manifestări militare, artistice și religioase dedicate eroilor.

Bihor**19 august - Săliște de Vașcău.**

Serbarea câmpenească „La izvorul lui Horea” cu participarea formațiilor artistice din localitățile: Lunca, Carpinet, Ștei, Criștioru de Jos, Săliște de Vașcău, Pietroasa, Beiuș și a meșterilor populari din aceste localități.

28 august – 6 septembrie - Bratca

Tabără de pictură pe Valea Brătcutei.

28 august -1 septembrie - Oradea - Parcul „1 Decembrie”

Festivalul Național de Muzică Ușoară pentru Copii „Suflet de stea” - ediția a IX-a.

28 august- 4 septembrie - Diosig

Expoziție de artă plastică. Participă artiștii plastici amatori din localitățile: Diosig, Oradea, Săcuieni, Valea lui Mihai, Mihai Bravu și Ungaria.

28 august - Șuncuiuș

Zilele comunei Șuncuiuș. Participă formații de pe Valea Crișului Repede.

31 august - 2 septembrie - Oradea

„Târgul fermierilor bihoreni”, organizat în colaborare cu Consiliul Județean Bihor și Camera Agricolă Bihor.

30-31 august - Diosig

Zilele culturale ale comunei Diosig. Participă formațiile artistice din localitățile: Diosig, Oradea, Săcuieni, Valea lui Mihai, Mihai Bravu și din Ungaria (conform protocolului încheiat cu Institutul de Cultură și Educație „Kolcsey Ferenc” din Debrecen).

Botoșani**3-5 august – Botoșani**

Festivalul Internațional al Fanfarelor.

Festivalul Folcloric „Așa-i jocul neamului – Vasile Andreescu”.

Festivalul cântecului, dansului, portului și meșteșugurilor.

Parada portului popular din zona Moldovei.

15 august – Flămânzi

Hora de la Flămânzi - festival folcloric interjudețean, ediția a X-a.

19 august – Liveni

Zilele „George Enescu” – manifestări dedicate marelui compozitor.

Brăila**1-12 august – Brăila, Teatrul Maria Filotti și Esplanada Dunării**

Festivalul-concurs Internațional de Canto *Hariclea Darclee*.

București

● Centrul de Tradiție și Creație Populară (CreArT) al Municipiului București continuă pe parcursul verii, în Parcul Herăstrău, proiectul *Cine-parc*, care constă în proiecții de filme artistice și de desene animate în aer liber, în zilele de vineri, sâmbătă și duminică.

Buzău**5 august – Pardoși**

Sărbătoarea Călnăului – serbare câmpenească – ediția a II-a.

15 august – Murgești

Sărbătoare folclorică de Sfântă Marie, ediția a II-a.

15 august – Valea Salciei

Sărbătoare tradițională ce se organizează anual de Sfânta Maria, ediția a XIII-a.

19 august – Piperești

Manifestarea etnofolclorică **Sărbătoarea fânului**, ediția a a VII-a.

24-26 august – Buzău

Festivalul de muzică tradițională **Prin muzică la obârșii**.

26 august – Scorțoasa

Dorule, de unde vii? – serbare folclorică, ediția a VI-a.

Caraș-Severin

2 august – Lescovița, com. Naidăș

Întâlnire cu Fiii satului.

8 august – Moldova Nouă

Festivalul „Ceaunul de aur” - concurs de gătit ciorbă de pește prins din Dunăre și spectacol al unor formații de etnie sârbă din zonă - ediția a XI-a.

15-16 august – Răcășdia

Zilele Culturii Răcășdene - ediția IX-a și Întâlnire cu Fiii satului.

15-24 august – Poiana Mărului

Tabăra de Pictură a Artiștilor Plastici Naivi.

16-17 august – Prisian, com. Buchin, Gârliște

Întâlnire cu Fiii satului.

17 august – Greoni

Festivalul Rromilor - ediția VIII-a.

15 august – Moldova Nouă

Manifestări complexe desfășurate cu ocazia *Serbărilor Orașului Moldova Nouă*.

24-25 august – Grădinari

Festivalul Național al Fanfarelor „Gheorghe Novac” - ediția a III-a.

Călărași

2-5 august – Călărași

Festivalul Internațional de Folclor „Hora Mare”, a XX-a ediție. Participă ansambluri de dansuri folclorice din Grecia, Slovacia și Bulgaria și cele mai bune ansambluri folclorice din județul Călărași.

Cluj

5 august – Frata

Festival folcloric „Hora satului”.

12 august – Luna

18-19 august - Apahida

19 august - Rediu

Sărbătoarea etnofolclorică „Fiii satului”.

18-21 august

Festivalul Internațional de Folclor “Sfântul Ștefan”

● În perioada 1-3 august CJCPCT Cluj derulează proiectul de restaurare a bisericii din localitatea Liov (Ucraina).

● CJCPCT Cluj participă la *Zilele României* în cadrul *Târgului de meșteșuguri de la Zakopane (Polonia)*, ce se desfășoară în perioada 8-16 august.

● Reprezentanții județului Cluj participă, în perioada 20-25 august, la faza națională a „Olimpiadei Artelor Tradiționale din România”, ce are loc la Muzeul ASTRA – Sibiu.

Constanța

15 august - Mangalia

Festivalul Mangalia – Hora neamului și seară de folclor „Mărie, dragă Mărie”, ediția a III-a.

22-25 august – Turtuocia (județul Tulcea)

Festivalul-concurs Național de Interpretare a Cântecului Popular Românesc pentru Copii și Tineret „Troemis”, ediția a VI-a.

31 august-2 septembrie - Mamaia - Constanța

Festivalul Național al Cântecului și Dansului Popular Românesc, ediția a XII-a.

Covasna

30 iulie-5 august – Lunca de Jos

Tabără de învățare a dansurilor populare pentru copii.

5-12 august – Cătrușa

Tabără de învățare a muzicii populare pentru copii.

6-12 august – Bicfalău

Tabără de creație NAP (*Nature-Art Proje*c).

Dolj

5 august – Pădurea Zăval

În pădurea Zăval – serbare câmpenească organizată de comunele Gighera și Ostroveni.

15 august – Ișalnița

Festivalul folcloric județean „Ion Șerban”.

15 august – Argetoaia, Botoșești-Paia, Gânciova

Bâlci de Sfânta Marie.

15 august – Cârcea, Giurgiuța, Mârșani

Manifestări religioase și folclorice dedicate „Zilei comunei”.

23 august – Giurgiuța – Căminul Cultural

Vernisajul expoziției de „Costume populare în miniatură”, realizate de doamna Mihaela Tomescu, director al Căminului Cultural Giurgiuța.

26 august – Drăgotești

Ziua cornului – serbare câmpenească – bâlci.

26 august – Poiana Mare

Sărbătoarea comunei Poiana Mare – manifestări etnofolclorice.

● În perioada 27-31 august specialiștii CJCPCT Dolj întreprind în comuna Ciupercenii Noi, o cercetare etnofolclorică având tema *Tradiția și creația populară în satul românesc contemporan – zona etnografică Dolj*.

Galati**1-5 august** – GalațiFestivalul de Film *Fluture Movie*, ediția a III-a. Festivalul reunește regizori, actori și studenți la actorie și regie.**6-8 august** – Galați

Festivalul Internațional de Fanfare „Iosif Ivanovici”, ediția a VIII-a. Prin acest festival Centrul Cultural „Dunărea de Jos” își propune să reînvie tradiția muzicii de fanfară, cu tot ce înseamnă spectacolul acesteia (sunetul specific - unitatea mișcărilor, ritmul și solemnitatea cântecului și nu în ultimul rând fascinația pe care o provoacă uniformele tradiționale ale fanfarelor).

10 august – Galați

Vernisajul expoziției de „Festivaluri gălățene”.

12, 19, 26 august – Galați

„Promenada” – concerte în aer liber susținute de Fanfara „Valurile Dunării”.

14-19 august – Galați**Festivalul Internațional de Folclor „Doina Covurluiului”, ediția a VII-a.****15 august** – GalațiManifestări dedicate *Zilei Marinei*.

● Joi, 15 august apare nr. 126 al Revistei „Dunărea de Jos”.

● În cursul lunii august apare volumul 8 al colecției „cArtESEŢE” – colecție ce urmărește publicarea celor mai frumoase poeme ale unui autor gălățean.

Giurgiu**2, 9, 12, 23, 30 august** – Giurgiu - Parcul „Mihai Viteazul”

Concerte în aer liber susținute de Orchestra de Suflători „Valahia”.

10-15 august – Giurgiu

Expoziția „Ziua Marinei”. Expun elevi ai claselor de grafică și pictură ale Școlii de Arte din cadrul CJCPCT Giurgiu.

15 august - Giurgiu**Spectacol folcloric susținut de Ansamblul Folcloric „Doina Dunării” și de Orchestra de Suflători „Valahia” cu ocazia „Zilei Marinei”.**● Sâmbătă, **4 august**, creatori, formații artistice și soliști ai CJCPCT Giurgiu participă la manifestările culturale dedicate *Zilelor comunei Nicolovo* (Bulgaria).**Gorj****1-7 august - Bumbesti-Jiu - Lainici****Cântecul munților - sărbătoare organizată de Primăria, Consiliul Local și Casa de Cultură Bumbesti-Jiu, în parteneriat cu: CJCPCT Gorj, Ansamblul Artistic „Doina Gorjului” și Școala Populară de Arte.****6-7 august - Logrești****Zilele comunei Logrești - Festivalul de Folclor „Hora din străbuni”, ediția a II-a.****6-8 august** - Bălești*Zilele comunei Bălești* - complex de manifestări cultural-artistice. Cu acest prilej se inaugurează Muzeul Satului.**10-12 august** – Târgu JiuFestivalul Național de Folk și Baladă *Poarta sărutului*, ediția a XI-a, organizat de Consiliul Județean Gorj, Consiliul Local și Primăria Târgu-Jiu și Școala Populară de Arte Târgu Jiu. Parteneri: MCPC, DJCCPCN Gorj, CJCPCT Gorj, Teatrul „Elvira Godeanu”, Ansamblul Artistic „Doina Gorjului”.**9-11 august** – SăceluManifestări cultural artistice dedicate *Zilelor stațiunii balneoclimaterice Săcelu*.**11 august - Bălcești - Casa-muzeu „Maria Lătărețu”****Festivalul Folcloric al Copiilor „Gilortule, apă bună”, ediția a II-a, organizat de Muzeul Județean, Asociația Culturală „Maria Lătărețu” Bălcești, Consiliul Local Benghești-Ciocadia, Editura BD Media.****10-15 august - Târgu-Jiu și în județ****Zilele Culturii Populare în Gorj**, ediția a II-a - ciclul de manifestări etnofolclorice organizat de CJCPCT Gorj în parteneriat cu Consiliul Local și Primăria Târgu-Jiu, Ansamblul Artistic „Doina Gorjului”, Școala Populară de Arte, consiliile locale și așezămintele culturale și sub patronajul Consiliului Județean Gorj fac parte:● **Festivalul Cântecului, Jocului și Portului Popular Gorjenesc „Tismana 2012”;**● **Târgul Meșterilor Popolari din România** (cu participare internațională), ediția a VII-a;● **Expoziție stradală de fotografii și bannere: „Meșteri și meșteșuguri în Gorj”.****12-15 august** - Roșia de Amaradia*Zilele comunei* – manifestări cultural artistice.**15 august - Albeni, Brănești, Bărbătești, Bolboși, Bustuchin, Cătunele, Ionești, Lelești, Plopșoru, Scoarța, Slivilești, Stoina, Urdari, Țicleni, Turburea, Turcinești****Hramuri și nedei de Santa Maria – organizatori: consiliile locale și așezămintele culturale.****15 august** - Albeni*Întâlnirea Fiilor satului* - complex de manifestări cultural-artistice.**15 august** – Bumbesti-JiuSimpozionul *Bumbestiul istoric și pitoresc*.

15 august - Turburea**Dor gorjenesc - festival folcloric local.**

19 august – Motru - Casa Municipală de Cultură și Casa de Cultură a Sindicatelor și Samarinești – Căminul Cultural

Ziua Minerului - complex de manifestări cultural-artistice.

24-29 august - Cărbunești

Zilele orașului Târgu-Cărbunești. În cadrul manifestelor se organizează și

Festivalul Interjudețean de Muzică Lăutărească Gena Bârsan, ediția a VII-a. Organizatori: Consiliul Local, Primăria și CJCPCT Gorj în parteneriat cu Ansamblul Artistic „Doina Gorjului” și Școala Populară de Arte Târgu-Jiu, sub egida Consiliului Județean Gorj.

26 august - Dănciulești

Întâlnirea fiilor satului și lansarea de cărți - Arborele genealogic al familiilor din Dănciulești.

31 august - Prigoria

Întâlnirea Fiilor satului din Zorlești – manifestări etnofolclorice.

Hunedoara

18-19 august – Costești

Istorie – Natură – Cultură – festival cultural artistic cu și pentru tineret.

Ialomița

4-5 august – Amara

Trofeul Tinereții – Amara 2012 – festival național de interpretare a muzicii ușoare, ediția a XLV-a.

● În perioada 20-25 august Ansamblul Folcloric „Doina Bărganului” al CJCPCT Ialomița participă la Festivalul Internațional de Folclor de la Burgas (Bulgaria).

Ilfov

● În perioada 4-5 august reprezentanții județului participă la festivalul Trofeul Tinereții de la Amara (Ialomița). Menționăm că CJCPCT Ilfov este coorganizator al acestui festival.

● În această lună Ansamblului Folcloric „Valahia”, dirijor Marius Zorilă, soliste – Lavinia Goste, Marioara Man Gheorghe, Letiția Boroș, Mădălina Ciucu, precum și ansamblurile de cântece și dansuri: „Perișița” - Otopeni, coregraf coordonator Liliiana Comana, „Gruianca”, „Codrii Vlăsiei” participă la Festivalul „Mamaia Copiilor” – Mamaia și la Festivalul de Folclor „Calatis” din Mangalia.

● Pe parcursul lunii au loc concerte educative de muzică simfonică susținute de Orchestra „Simfonia Bucureștilor”, dirijor Florin Totan. Concertele sunt organizate

pentru bătrânii și pensionarii instituționalizați prin Direcția de Asistență Socială a județului Ilfov, în localitățile Săftica, Periș, Ciolpani, Voluntari.

● Tinerii soliști ce-și desfășoară activitatea în așezămintele culturale din județul Ilfov, participă în concurs, la secțiunile de interpretare și creație ale Festivalului de Muzică Ușoară „Mamaia” – 2012. CJCPCT Ilfov este coorganizator al festivalului ca urmare a parteneriatului permanent stabilit între Consiliul Județean Ilfov și Consiliul Județean Constanța.

● În cadrul proiectului „Caravana Teatrului în Ilfov” și în această lună au loc reprezentații teatrale în localitățile județului Ilfov, susținute de actori profesioniști din instituțiile de teatru și companii particulare din România. Printre spectacolele prezentate se numără „Fata cu cărămida-n gura” – text și regie Leo Herghelegiu. Din distribuție fac parte Adelaida Zamfira, Cristi Toma și Adriana Pârnu.

● Se continuă lucrul la cartea de poezii și desene ale copiilor din Ilfov, volum ce face parte din seria „Colecția de Aur”, ca și la albumul de fotografii ale mănăstirilor, bisericilor, palatelor și monumentelor istorice din județul Ilfov. Responsabilii proiectelor sunt - Alexandrina Niță și Diana Radu Stan.

Maramures

5 august - Repedea

Festivalul de Cântece și Dansuri Ucrainene, ediția a V-a.

15 august - Rona de Jos

Cântec, joc și voie bună pe Valea Ronișoarei - Întâlnirea Fiilor Satului, ediția a IX-a.

18 august - Botiza

Colocviile de cultură „Pentru mândra din Botiza”, ediția a XIII-a.

19 august – Borșa - Pasul Prislop

Festival Internațional de Folclor Hora la Prislop, ediția a XLIV-a.

31 august – 1 septembrie - Cicârlău

Alină-te, dor, alină – festival-concurs de folclor românesc și al minorităților conlocuitoare, ediția a XXI-a.

Neamț

4-9 august – Piatra Neamț și localități din județ

Festivalul Internațional de Folclor „Ceahlăul”, ediția a XV-a.

19 august – Tasca

Ziua comunii Tasca – manifestare etnofolclorică cu participarea Ansamblului Folcloric „Floriciță de la munte” al Centrului Cultural „Carmen Saeculare”.

26 august – Vânători

Manifestări dedicate Zilei comunei Vânători, printre care și un spectacol susținut de Ansamblul Folcloric „Floriciță de la munte”.

Olt**5 august – Poboru – Cornățelu**

„Firul de aur din lada de zestre străbună“ - sărbătoare dedicată portului tradițional și meșteșugurilor populare.

5 august – Văleni

„Sărbătoarea lubenitei“ - târg, bălci și spectacol folcloric, susținut de ansambluri ale județului, concurs pentru alegerea celei mai mari dar și a celei mai mici lubenite – coapte.

6 august – Urzica

Sărbătoarea „Fiii satului“ - spectacole folclorice susținute de ansambluri de cântece și jocuri populare din județ, întreceri sportive.

10-12 august – Sibiu, Muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului

Festivalul Național al Tradițiilor Populare – manifestare spectaculară și interactivă, de prezentare scenică sau lucrativă, de dialog direct.

15 august – Coteana

Târgul de fete de la Cotenita - bălci, târg și sărbătoare tradițională. Concurs pentru alegerea celei mai frumoase fete de măritat, cu cea mai bogată ladă de zestre.

15 august – Redea

Târgul de fete de la Redea - concurs și spectacole folclorice.

15 august – Cungrea, Pârșcoveni, Corbu

Sărbătoarea „Fiii Satului“ - spectacole folclorice, decernarea de titluri de cetățeni de onoare. Premiera cuplurilor care au împlinit 50 de ani de la căsătorie, acordarea de diplome de excelență pentru veteranii de război, încă în viață, etc., în localități.

26-31 august – Olănești

Maestru și ucenic – tabără de creație, itinerantă, cu ateliere meșteșugărești deschise, expoziții, proiecții de filme, programe educaționale cu tinerii ucenici ai meșterilor populari din județul Olt.

● Pe parcursul lunii august, la Izbiceni se desfășoară cursurile „Școlii de vară” – teatru. Se urmărește inițierea în tainele actoriei și spectacolului de teatru și se organizează ateliere de lucru.

● În perioada **28 august-4 septembrie** se organizează Tabăra de creație plastică „Nicolae Truță” – cu participarea artiștilor plastici consacrați și a tinerelor speranțe din județul Olt – Sfântu Gheorghe.

Prahova**1-20 august - Brebu.**

Tabără națională de pictură și sculptură, ediția a III-a.

3, 4 august - Bușteni (Muzeul Memorial „Cezar Petrescu”)

Salonul de Umor - *Ridendo Dicere Verum*.

4 august - Aluniș.

Concurs zonal de dans modern, ediția a IV-a.

4, 11, 18, 25 august - Bușteni - Parcul Central și Centrul Cultural „Aurel Stroe”
Muzică de promenadă interpretată de Fanfara Centrului Județean de Cultură Prahova. Recitaluri de muzică cultă.

5 și 6 august – Cosminele și Sângeru.

Târg Tradițional de Pobreajen sau Schimbarea la Față - spectacole folclorice prezentate de formații și soliști din zonă.

6 august – Surani

Ziua localității - manifestare complexă, cu participare zonală.

6-19 august - Bușteni - Centrul Cultural „Aurel Stroe”

Festivalul Internațional „Enescu și muzica lumii” - manifestări organizate de Fundația „Serafim Andropov”, Centrul European de Cultură Sinaia, Centrul Cultural „Aurel Stroe”.

6-15 august – Dumbrăvești

Tabără de pictură și artă decorativă, cu participare locală și zonală.

9-16 august – Drajna

Drajna, în imagini - expoziție de artă fotografică, realizată de elevii Școlii de Arte Ploiești – clasa Drajna.

11-18 august – Posești

Zilele înfrățirii între localitățile Posești și Centrul Mauges din Franța (întâlnirea oamenilor de afaceri din cele două localități, semnarea documentelor oficiale, activități recreative).

14-15 august - Scorteni

Zilele Comunei Scorteni - manifestare cultural-artistică complexă: târg, spectacole folclorice, distracții, dans. Participă formații artistice din județul Prahova și din Sărata Galbenă – Republica Moldova, interpreți de muzică ușoară și populară.

15 august - Brazi

Ziua Localității - spectacole câmpenești, expoziții, târg, concursuri.

15-25 august - Bușteni - Centrul Cultural „Aurel Stroe”

Târgul meșterilor populari.

15 august - Poiana-Câmpina

Ziua Localității. Hramul Bisericii „Adormirea Maicii Domnului”. Târg tradițional, spectacole folclorice.

15 august – Sinaia

Hramul Mănăstirii Sinaia. Manifestare complexă.

15 august - Vălenii de Munte

Festivalul folcloric Stămăria Mare – participă formații din județ, invitați din țară și din țările învecinate. Organizatori: Casa de Cultură și Centrul Județean de Cultură Prahova.

16 august – Măgureni

Sărbătoarea etnofolclorică *Bulzul prahovean*, ce reunește crescătorii de animale din zonă.

18, 19 august - Adunați

Ziua Localității. Festivalul buciului muntenesc, ediția a III-a. Spectacole folclorice în aer liber.

18-28 august – Ploeni

Tabere internaționale de sculptură, pictură și desen.

19 august – Breaza

Dialog cultural Breaza-Cornu - expoziție de artă populară, icoane pictate pe sticlă și spectacole folclorice.

26-31 august - Vălenii de Munte - Casa de Cultură

Cursurile de vară ale Universității Populare Nicolae Iorga.

● La Cocorăștii Mislii, în această lună are loc *Tabăra internațională de land-art, fotografie și film*, ediția a IV-a. Se organizează ateliere de lucru și creație - arte plastice, teatru, muzică, dans, artă fotografică, jurnalism, jocuri. Organizatorii taberei sunt: Asociația de Înfrățire, Centrul Județean de Cultură, Teatrul „Equinox”, Asociația Cultural-sportivă pentru Tineret „Visul verde” și școlile generale din localitate.

Satu Mare

3 august – Satu Mare

Comemorarea scriitorului Kolcsey Ferenc - ediția a XXIII-a.

5, 12, 19, 26 august – Satu Mare

Festivalul Fanfarelor - ediția a III-a.

11 august – Satu Mare - Galeria de Arte Plastice a Consiliului Județean

Vernisajul expoziției colective de pictură a artiștilor plastici din Cluj-Napoca.

11 august – Fehergyarmat (Ungaria)

Vernisajul expoziției colective de artă plastică deschise cu prilejul *Zilei Orașului Fehergyarmat*.

13-20 august – Hodod

Tabără de dans maghiar.

19 august – Homoroade

Festivalul Cântecului și Dansului Codrenesc „Oțeloaia” - ediția a LIV-a.

20-26 august – Satu Mare

Zilele Culturale „Partium” - ediția a XI-a.

23 august – Satu Mare - Galeria de Arte Plastice a CJCPCT

Vernisajul expoziției de pictură Iulia Olar și Keresztesi Monica.

Sălaj

6-12 august - Doba

Tabără de creație - artă plastică. Organizatori: Asociația „Ipp Art”, Asociația „Pro Doba”, CCAJS.

13-19 august - Șamșud

Tabără de dansuri și muzică instrumentală populară. Organizatori: Asociația „Tancoska” Asociația Szilágy Társaság, CCAJS.

3-6 august - Jibou și județ

Festivalul Internațional de Folclor și Meșteșuguri Artistice Tradiționale, *Someș, cântecele tale*.

10-12 august – Zalău și județ

Ecouri Meseșene - festival internațional de folclor, ediția a XXXVII-a. Festivalul din acest an a devenit internațional.

25-26 august - Cehu Silvaniei

Zilele culturale „Tovishat”.

Sibiu**1-6 august - Sibiu**

Festivalul Internațional de Folclor *Cântecele munților*, ediția a XXXVII-a. Manifestarea contribuie la valorificarea tradițiilor unor comunități românești și străine, abordând unitatea în spiritul diversității culturale. Au loc spectacole în aer liber, seri tradiționale, ateliere de dans și parada portului popular. În acest an, manifestarea se pliază pe specificul baroc al programului cultural al Sibiului, festivalul punând în valoare diferitele forme pe care barocul le îmbracă în muzica și dansurile popoarelor europene, precum și influențele pe care cultura tradițională le-a avut asupra barocului.

● Ansamblul Folcloric Profesionist „Cindrelul Junii Sibiului” participă la *Marele Festival de Folclor al Românilor din Voivodina*, ce are loc în perioada 23-26 august, în orașul Torac din Serbia.

Suceava

6 august - Sucevița

Festival-concurs de toacă.

15 august – Suceava și alte localități din județ

Târgul Meșterilor Populari de Sfânta Maria.

15 august - Moldovița

Din obcini cântec răsună - festival de folclor al minorităților – ediția a III-a.

15 august - Mănăstirea Humorului

Așa o fost jocu în sat - spectacol folcloric.

15 august - Putna – Cacica

De aici din Țara de Sus - concert de muzică religioasă susținut de laureații Concursului „Buna Vestire” și de alte formații de renume național.

15-19 august – Ciocănești

Festivalul Internațional al păstrăvului, ediția a X-a – manifestări etnofolclorice.

18-24 august - Suceava

Festivalul Internațional de Rock *Bucovina Rock Castle - La Suceava, în cetate.*

19 august - Botoșana

Dor bucovinean - festivalul folcloric – ediția a IX-a.

19 august – Borșa - Prislop

Hora de la Prislop - festival interjudețean de folclor.

25-25 august - Rădăuți

Târgul Național al Meșterilor Olari *Ochiul de Păun*, ediția a XXIX-a

● În această lună reprezentanții Sucevei participă în Ungaria și Slovacia la Festivalul Internațional de Folclor *Întâlniri Bucovinene*, ediția a XXIII-a.

Timiș**19 august – Tomașani - Valea lui Liman**

Nedeea românilor de pretutindeni - paradă a portului popular, spectacol susținut de formații și ansambluri folclorice din țară și din străinătate, ediția XXI-a.

● **Duminică, 4 august se deschide stagiunea „Casa bănețeană”.**

● **Ansamblul „Banatul” al Centrului de Cultură și Artă Timiș participă duminică, 26 august la Festivalul folcloric al românilor din Serbia, de la Torac.**

● A apărut nr. 2/2012 al revistei *Timisiensis*, editată de Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș. Acest număr este dedicat sărbătoririi a 50 de ani de existență a Școlii Populare de Artă Timișoara.

Tulcea**12-16 august – Tulcea**

Târgul Național al Meșterilor Populari.

Vâlcea**11 august - Lăcusteni**

Sărbătoarea grâului, manifestare etnofolclorică, ediția a VI-a.

18-19 august - Călimănești

Cântecele Oltului” – festival al ansamblurilor folclorice din județele străbătute de Olt, ediția a XLIV-a.

20-25 august - Mănăstirile Bistrița, Dintr-un Lemn și Cozia

Dialog plastic – tabără de iconografie și artă dramatică cu conținut creștin-ortodox. Manifestarea este organizată în parteneriat cu Arhiepiscopia Râmnicului, parohiile Băbeni, Frâncești și Troianu.

Semnal

● Stimați colegi vă anunțăm că s-a prelungit termenul de depunere a dosarelor pentru titlul de Tezaur Uman Vii până la data de 20 august 2012. Redăm mai jos anunțul privind sesiunea 2012.

Programul „TEZAURE UMANE VII - păstrători și transmițători ai culturii tradiționale” reprezintă una dintre inițiativele UNESCO privind salvagardarea, păstrarea și transmiterea patrimoniului cultural imaterial. Scopul principal al programului este acela de a încuraja statele membre să adopte acele măsuri prin care păstrătorii și transmițătorii anumitor elemente de patrimoniu cultural imaterial să beneficieze de o recunoaștere și de o vizibilitate adecvate în rândul comunităților din care fac parte, al specialiștilor și al publicului larg. În același timp, programul urmărește identificarea acelor persoane care, făcând dovada caracterului excepțional al performării în domeniul pentru care se depune candidatura, sunt capabile să transmită un anumit element de patrimoniu imaterial, contribuind astfel la asigurarea viabilității acestuia.

Lansarea Sesiunii de depunere a dosarelor de candidatură pentru anul 2012

În conformitate cu prevederile Legii nr. 26/2008 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial, precum și cu cele ale Regulamentului de acordare a titlului de TEZAUUR UMAN VIU aprobat prin Ordinul nr. 2491 din 27.11.2009, se lansează cea de-a treia sesiune - 2012 de depunere a dosarelor de candidatură pentru obținerea titlului Tezaur Uman Viu.

Dosarele de candidatură vor fi întocmite în limba română și vor fi transmise începând cu data de 1 mai 2012, data poștei, până cel târziu la data de 20 august 2012, data poștei, la sediul Centrului Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, 013701 București, Piața Presei Libere 1, corp B1, et. 4-5, telefon/fax: 021.317.98.70 sector 1, domnului director Ciprian Ogrăzeanu sau doamnei Elena Gavriluțiu.

Persoane de contact:

Virgil Ștefan NIȚULESCU - președinte C.N.S.P.C.I., director general al Muzeului Țăranului Român

Ciprian OGRĂZANU - secretar C.N.S.P.C.I., director al Centrului Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale

Elena GAVRILUȚIU - șef birou Bază de date - Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale

Orice modificare referitoare la punerea în aplicare a Programului va fi afișată pe site-ul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național sau pe cel al Centrului Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale - www.centrul-cultura-traditionala.ro

Aniversări

Saveta Bogdan, la aniversarea a 50 de ani de activitate artistică

Duminică, 29 mai 2012, Sala de Concerte „Mihail Jora” a Postului Național de Radio București a găzduit o manifestare folclorică de excepție, personalizată prin prezența interpretei omagiate, deopotrivă o sărbătoare de spirit românesc asigurat de un întreg corolar de interpreți ai genului, colegi de generație sau tineri care bat la porțile afirmării.

Pentru orice iubitor de folclor, Saveta Bogdan este un nume de referință, iar pentru specialiști, o interpretă al cărui talent rezonază atât prin originalitatea și autenticitatea repertoriului zonal, cât și prin posibilitățile sale vocale, motive îmbinate cu însușirea specificului local, asimilat încă din copilărie și perpetuat pe tot parcursul carierei sale, în cei 50 de ani de activitate artistică.

Cu un bagaj repertorial și cu un stil de emisie inconfundabile, artista de mai târziu a simțit încă din tinerețe nevoia să studieze și să se perfecționeze, urmând cursurile școlii de Muzică din Cluj-Napoca și ale Școlii Populare de Artă din București, absolvind totodată și Liceul de Filologie-Istorie „Iulia Hasdeu” din Capitală.

Cu aceste cunoștințe instituționalizate, adăugate celor care țin de talentul și stilul de interpretare al locurilor natale, în care a cunoscut folclorul de la izvoare, Saveta Bogdan a pășit cu dreptul pe un drum lung și anevoios, iar afirmarea și succesele n-au întârziat să apară.

Încă din adolescență, a început să imprime la posturile de radio și televiziune din București și Cluj-Napoca, fiind solicitată să colaboreze cu

importante formații profesioniste dintre care amintim: ansamblurile „Rapsodia Română”, „Perinița” și Orchestra „Barbu Lăutaru” din Capitală și Ansamblul „Flacăra Prahovei” din Ploiești, la pupitrul cărora se aflau nume cunoscute ale folclorului românesc, precum Ionel Budișteanu, George Vancu, Radu Voinescu, Traian Târcolea ș.a.

Vastul și autenticul său repertoriu, inedit și prin valoarea documentară și artistică, a fost immortalizat de către Casa de Înregistrări „Electrecord” din București pe un număr de 36 de discuri și 9 casete, într-o varietate de genuri și teme folclorice: cântece, jocuri, balade, doine și muzică religioasă.

Cu formațiile amintite și nu numai, Saveta Bogdan a susținut nenumărate concerte și spectacole în Capitală și în localități din țară, cântecele sale răsunând și cu ocazia unor turnee efectuate în străinătate: Germania, Italia, Spania, Olanda, Grecia, Israel, Rusia, Ungaria ș.a.

Dintre cântecele cu care a debutat și care au contribuit la consacrare pot fi menționate: *Sunt fată din Sângeorz-Băi, Când eram la mama*

mea sau Colo, jos, între hotare.

Dar activitatea sa ca interpretă pe marile scene din țară și de peste hotare a fost împletită cu cea de pe podiumurile unor mari restaurante cu specific folcloric din Capitală, unde, în cadrul unor spectacole de gen, Saveta Bogdan, cu stilul și verva binecunoscute, aducea, prin intermediul unor autentice medalioane sonore, eșantioane de cântece care încântă și invită la bună dispoziție.

Privind afișul acestei sărbătoriri care, așa cum afirmam mai sus, a cuprins numele unor artiști consacrați cărora li s-au adăugat și câțiva tineri, din aproape toate zonele țării, prin mozaicul repertorial și stilistic al celor prezenți, pot afirma că am asistat la o manifestare personalizată prin numele interpetei omagiate, deopotrivă o imaginară hartă sonoră a celor mai diverse stiluri zonale de cântec, joc și costum autentic românesc.

Argumentarea acestei concluzive afirmații poate fi susținută prin consemnarea numelor celor prezenți în spectacol, nume care nu au nevoie de niciun comentariu special, fiecare interpret întrecându-se în a fi cât mai natural în interpretare și implicat sufletește față de colega de profesie sărbătorită: Angela Buciu (Maramureș), Nelu Bălășoiu (Oltenia), Elisabeta Turcu (Muntenia), Aneta Stan (Dobrogea), Cristian Pomohaci (Bistrița-Năsăud), Maria Murgoci (Moldova) și Valeria Arnăutu (Banat), secondată de tinerii soliști vocali: Constantin Lătărețu, Anuța Motofeala, Gelu Trancă, Cristian Fodor, Emilia Dorobanțu, Ana și Ioan Hoza, Ancuța Corlătean și trompetistul Ștefan Moacă.

Acompaniamentul instrumental al spectacolului a fost asigurat de cunoscuta Orchestră Populară Radio, o formație cu posibilități valorice și stilistice de acompaniere a pieselor muzicale din toate zonele folclorice, având în structură instrumentele proprii tarafurilor țărănești și condusă cu competență și profesionalism de dirijorul permanent Adrian Grigoraș.

Comperajul literar al acestui amplu aparat artistic a aparținut actriței Natașa Raab, bine cunoscută pentru talentul și naturalețea cu care reușește să facă legătura dintre interpreți și spectatori, demonstrate cu prilejul nenumăratelor spectacole și emisiuni TV realizate, cu o notă specială, în ce privește prezența sa de-a lungul edițiilor Festivalului de Folclor „Maria Tănase” de la Craiova.

Manifestarea a fost înnobilită prin prezența și prestația de excepție a celor două formații folclorice din Sângeorz-Băi, localitatea de baștină a sărbătoritei, ansamblurile „Doina Someșană” și „Păunița de pe Someș”. Cele expuse mai sus confirmă că această sărbătorire a Savetei Bogdan a fost un florilegiu de cântece, jocuri, costume, bucurii și aprecieri ale colegilor și spectatorilor iubitori de folclor ai Capitalei.

Text și fotografie de
Ștefan CĂRĂPĂNCEANU
Etnomuzicolog

In memoriam

Dumitru Șchiopu

Motto: *Prinzând gustul acestui meșteșug, am început cu drag a mângâia lutul cu cele zece degete ale mâinilor mele.*

Dumitru Șchiopu

Împlinise 86 de ani în 23 ianuarie 2012.

Muzeul Țăranului Român i-a dedicat o carte cu acest prilej, iar noi l-am evocat în timp, la aniversările rotunde, 75 și respectiv 80 de ani, în anii 2001 și 2006.

Dumitru Șchiopu, chiar dacă nu a fost inclus în Lista Tezaurilor Umane Vii, din motive ce țin mai ales de absența unei recunoașteri stimulativă și nu de valoarea intrinsecă a titlaturii, era pentru noi, cei care l-am cunoscut și prețuit, un Tezaur Uman Viu.

Despre harul său au scris de-a lungul timpului: dr. Ion Vlăduțiu, prof. univ. dr. Corneliu Bucur, dr. Corina Mihăescu, prof. dr. Gh. Deaconu. l-au fost permanent alături soția Victoria, fiica Violeta și ginerele Eugen, cel care și-a legat destinul de olărit, salvând de la dispariție un centru ceramic unic. Pentru cei ce l-au cunoscut, dar mai ales pentru cei ce nu i-au cunoscut traiectoria redăm câteva repere biografice:

23 ianuarie 1926: Dumitru Șchiopu se naște în satul Priporu, comuna Vlădești - Vâlcea, în casa numeroasei familii a lui Gheorghe și a Gheorghitei Șchiopu (11 copii);

1940: Începe să lucreze la roata olarului, deprinzând tainele meșteșugului de la tatăl său, încă de la vârsta de 13-14 ani;

1958: Debutează ca artist popular; Muzeul Brukenthal din Sibiu îi comandă un set de lucrări și îi organizează prima expoziție. În același an, începe să colaboreze cu Fondul Plastic din București;

Artistul popular Dumitru Șchiopu

1960-1962: Colaborează cu Muzeul Satului din București;

1961-1970: Lucrează, ca muncitor, la Combinatul de Industrializare a Lemnului din Râmnicu Vâlcea;

1967: Participă cu lucrări la cea de a IV-a Expoziție biennială de artă populară (București), obținând Premiul I pe plan național; va participa în continuare la expozițiile de profil organizate pe plan național;

1968-2000: Participă în mod constant, cu exponate și aplicații, la expozițiile, târgurile și celelalte manifestări de artă populară, organizate de Casa Județeană a Creației Populare, actualmente Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea;

1969: Participă cu lucrări la Expoziția internațională de artă populară organizată în cadrul primului Festival Internațional de

Folclor „România '69” (București);

1970-1978: profesor-maistru la Școala Populară de Artă Râmnicu Vâlcea; conduce clasa de ceramică din comuna Vlădești. În această calitate, de îndrumător al tinerilor meșteri populari, participă, cu rezultate deosebite, la edițiile succesive ale Concursului „Mâini de aur”;

1971: Prima prezentă semnificativă la Târgul olarilor, organizat în cadrul Festivalului „Cibinium” (Sibiu). De-a lungul anilor, va participa la numeroase ediții ale acestui târg, precum și la unele ediții ale târgurilor similare organizate la Deva (în cadrul Festivalului „Sarmis”) și Craiova (cu prilejul Festivalului „Maria Tănase”);

1972-1984: lucrează, în calitate de ceramist, în cadrul Cooperativei meșteșugărești „Arta populară” din Râmnicu Vâlcea, cu munca la domiciliu;

1975: Prima participare semnificativă (încununată de un premiu) la Târgul Ceramicii Populare Românești „Cocoșul de Horezu” (ediția a V-a, Horezu); de-a lungul celor 25 de ediții, desfășurate în continuare la Horezu, meșterul va participa constant, acumulând un palmares remarcabil;

1977: Începând cu acest an, participă la edițiile Festivalului Național „Cântarea României”, fiind prezent cu lucrări până în expozițiile etapei republicane și obținând numeroase premii;

**Cană lucrată de
meșterul Dumitru
Șchiopu**

1981: Participă la „Decada olarilor” - manifestare organizată de Muzeul Satului și de Artă Populară din București; va fi prezent și la celelalte manifestări de profil organizate de muzeul menționat sub genericul „Zilele creației populare contemporane”. De asemenea, va participa la manifestări similare organizate de Muzeul Țăranului Român din București;

1981 și 1984: participă cu lucrări la două ediții ale Expoziției internaționale de creație populară contemporană de la Oreșak - Bulgaria;

1995: Participă cu exponate și demonstrații meșteșugărești la „Festival Roumain”, desfășurat în Ille-et-Vilaine din Bretagne - Franța;

1998: Participă la Expoziția Națională „Ceramica populară la sfârșit de mileniu”, organizată de Centrul Național al Creației Populare în sălile Teatrului Național din București;

1999: Participă la Expoziția „Creația populară contemporană vâlceană”, organizată de județul

Vâlcea în sălile Palatului Parlamentului României (București);

2000: Participă, însoțit de Eugen Pătru, un virtual moștenitor la acea dată, într-ale meșteșugului, la Târgul olarilor din Klagenfurt - Austria;

2001: Expoziție organizată la Căminul Cultural Vlădești cu prilejul aniversării a 75 de ani de viață;

2006: Expoziție organizată cu prilejul aniversării a 60 de ani de viață, până la data trecerii în eternitate.

Prezențele sale au devenit tot mai rare, deoarece sănătatea nu-i mai permitea, dar în fiecare an îi dedicam în presa vâlceană câte un articol, iar prof. dr. Gh. Deaconu l-a inclus în serialul publicitar „Contemporanii mei”.

S-a stins din viață luni, 11 iunie 2012, și a fost condus pe ultimul drum de oamenii satului, de soția sa, Victoria, de fiica sa, Violeta, și de ginerele său, Eugen, alături de cei doi nepoți. Cuvântul de adio a fost rostit de prof. dr. Gh. Deaconu, în numele său personal și al CJCPCT Vâlcea.

Dumitru Schiopu a intrat în legendă, s-a așezat alături de Victor Vișoreanu și ne veghează din înaltul cerului. Îl vom iubi veșnic pentru forța mâinilor sale și eleganța stilului.

Prof. Elena STOICA
Director, CJCPCT Vâlcea
Fotografii din Arhiva CJCPCT Vâlcea